

engang er vedtaget, at man skal danne en saadan Forskjel, troe, at man bør gjøre den saadan, at den ene Klasse ikke sættes tilbage for den anden. Forsaavidt finder jeg, at det kunde være mere betryggende, at Sagen ordnes saaledes, som det er foreslaaet af 6 ærede Landsstingsmænd, end at der forholdes efter Udbalgets Forslag. Jeg maa iøvrigt bemærke, at jeg virkelig aldeles ikke indseer, at der er forskellige Interesser af nogen Betydning med Hensyn til de under Amtsrådene og Sogneforstanderskabene hørende Sager, naar man ikke vil danne slige Interesser ved nye Indretninger. De Gjenstande, som henhøre under Amtsrådets Afgjørelse, ere især visse Foranstaltninger, som medføre Pengeudgifter, og som ere til Alles Bedste. De, som have meest Hartorn — og paa Hartornet, som ogsaa efter min Mening er den bedste Maalestof, be- roer Udgangen baade til Sogneforstanderskabet og Amtsrådet —, have den største Deel i Byrderne, og det er ogsaa den Klasse, som maa antages at have meest Sands for bedre Indretninger; de Andre have tillige Udgang dertil, og deres Interesser ville i Almindelighed falde sammen med hines. Jeg troer derfor ikke, at der er nogen naturlig eller endnu skabt forskjellig Interesse. Jeg troer ogsaa, at de forskellige Interesser, som tildeels fandt Sted før, ere forsvundne ved den senere Lovgivning. De Interesser, som forhen vare forskellige, hidrørte derfra, at der var forskellige offentlige Indretninger, der skulde tilvejebringes tildeels ved Naturalpræstationer, især ved Arbejde, hvortil ikke Alle vare lige pligtige, og derfor kunde man anlage, hvad jeg iøvrigt ikke troer factisk har viist sig, at der kunde være en Tilværelighed hos Amtsrådet, forsaavidt det bestaaer af de større Hartornsbrugere til at være i veien for saadanne Foranstaltninger, hvorved Naturalarbejdet kunde formindskes og derimod Pengepræstationerne forstørres, ligesom f. Ex. naar der var Spørgsmaal om at afskaffe Amtsræiser ved at accordere med dem, som vare berettigede til Frireiser, om et Besverlag i Penge. Jeg troer, siger jeg, virkelig ikke, at der har viist sig nogen Uvillie hos de større Grundeiere til at gaae ind paa Forandringer af denne Art; men i alt Fald er der

nu slet ikke nogen forskjellig Interesse i saadan Henseende. Min ærede Sidemand har vel nævnet tvende Gjenstande, med Hensyn til hvilke der skulde være en saadan Forskjellighed. Han yttrede for det Første, at efter Skoleaansordningen var der de, som boe i Sognet og betale meget til Skolevæsenets Afgifter, uden at de for deres Person havde nogen særlig Fordeel deraf; og at altsaa der skulde de større og de mindre Grundbesidderes Interesser være forskellige. Men jeg troer for det Første, at det netop hidtil har viist sig, at de, der have været meest tilværelse til i alle kommunale Raad at gaae ind paa Forbedringer af Skolevæsenet og dets Indretning, have just været de større Grundbesiddere. Men desuden er det, som ogsaa den ærede Ordfører har bemærket, et Lovprincip, som nu eksisterer; Amtsrådet har ikke noget at gjøre med at bestemme, hvorvidt der skal ske en Forandring i Lovgivningen; det har ialfald kun en raadgivende Stemme, og Sagen maatte komme til Regjeringens og Rigsdagens Afgjørelse. Men jeg troer iøvrigt, at det i Loven antagne Princip er saa vel begrundet, at der ikke i denne Henseende kan ventes nogen Forandring. Hvad derimod det angaaer, at Hovedgaardseierne nu ere blevne deelagtige ogsaa i Byveies Anlæg og Istandsættelse paa samme Maade som de øvrige Beboere, saa veed jeg vel, at det, uagtet Principet er rigtigt, paa sine Steder medfører ubillige Følger med Hovedgaardseierne; men det er dog Noget, som finder Sted paa enkelte Steder, og det er ialfald Noget, som er grundet paa den bestaaende Lovgivning; det er vel heller ikke saa betydeligt, at det i Tidens Længde kunde have nogen Indflydelse paa Stemningen, naar man ikke paa den anden Side bidrager til at give disse Differentier nogen stor Vægt. Jeg kan derfor paa ingen Maade erkende de Grundsaetninger, hvorfra den hele Sammensætning af Amtsrådene nu skal gaae ud; men jeg kan dog, siden der nu engang skal dannes en saadan Lohed, ikke Andet end finde, at man bør omtrent gjøre Partierne lige stærke, da man nu engang skal have Partier (Hør!), og jeg stemmer derfor for det omhandlede Ændringsforslag som det, der er det mindst uheldige.